

Prof. dr. Izudin Kešetović - Uredništvu

Teško da će ova vlada izgraditi brzu cestu

(“Deblokada Tuzle - najsporija izgradnja brze ceste”, SB br. 578)

Pisanje u Vašem listu na temu: “Deblokada Tuzle - najsporija izgradnja brze ceste” više liči na predizbornu podvalu aktualnih vlasti. Ova konstatacija se odnosila na 2000.-2002. godinu kada je SDP imao funkcije guvernera i predsjednika Tuzlanskog kantona, tandem Bešliagić-Šaković. To su bila obećanja i Vlade Bajazita Jašarevića, kada je SDA bila na vlasti, koji je na početku mandata naobećavala svašta, počev od Fruktala u Čeliću do KHK - Lukavca, brze ceste. Time je potvrđena teza, kada se radi o političarima, da su oni sva svoja odstupanja pretvorili u famozne “objektivne okolnosti”. Kod gospodina Jašarevića se potvrdila i dodatna teza da su jedino političari i odvjetnici - advokati, profesionalci u ovoj disciplini, jer je imao i jedno i drugo u tandemu sa svojom bliskom osobom. Kada su u pitanju spomeniti političari, članci kantona: Bešliagić i Jašarević, oni mogu biti samo dodatni kolateral - garant da će se projekat realizirati kao državni interes jer je domet aktualnog ministra saobraćaja i komunikacija slab osim ako se ne “kompenzira” sa moćnim klanom predsjednika Vlade FBiH koji sve vedri i oblači. Koliko je moćan, vidi se po tome da ne uvažava ni svog stranačkog šefa Tihica pa ga ovaj kobojagi želi disciplinovati, što je u politici “bacanje prašine u oči”.

Za građane Kantona Tuzle, Unsko-sanskog ili Srednjobosanskog kantona, manje-više, nije važno koja je opcija na vlasti. Svejedno je da li je to opcija SDP ili SDA jer su po učinku iste, jer nemaju odgovornosti prema biračima. Na svu sreću, na čelu gradova Zenice, Tuzle, Goražda i Bihaća su sposobni gradonačelnici. Isti je slučaj i sa pojedinim načelnicima općina od kojih prednjači po sposobnosti načelnik Gračanice. Stoga i izrečena teza od strane Vašeg novinara - “najsporija gradnja brze ceste” - jeste tačna i istinita. Sve ovo traje od 2000. godine, da bi se nekad ine godine započelo i završilo po sistemu “kad bude biće”. Za sve postoje rokovi i trajanja osim za obećanja političara i ulje za jelo koje u količini od 10 decilitara po glavi stanovnika stabilizuje tzv. inflaciju koja je statistički minorna i 100% tačna.

Desetine i stotine miliona KM potencijalnih investicija u modelima investiranja od koncesija do kredita ostajali su samo kao potencijalni. Tuzlanski kanton gubi primat regije koja je nekad

nazivana Tuzlanski bazen ili Regija Sjeveroistočne Bosna. Sa stanovišta regionalnog razvoja dešava se proces da od nekad industrijskog centra, Tuzla postaje područje koje zaostaje i stagnira.

Prema pisanju Denisa Kuljiša, kolumniste Nezavisnih novina iz Banje Luke, proces metropolizacije je zahvatio i Hrvatsku i isti bi se princip trebao prenijeti na Bosnu i Hercegovinu. Takođe autor kolumne navodi istraživanje Jane Jacobs, autorice vrlo utjecajnog djela moderne ekonomske sociologije “Gradovi i bogatstvo naroda”. Prema ovom istraživanju, “nacionalna ekonomija je fikcija, a metropolitani centri stvarni su pokretač ekonomskog razvoja u svakoj zemlji”.

U našim uslovima gradovi kao što su Sarajevo, Banja Luka, Mostar postaju administrativni i politički centri dok Tuzla i regija Sjeveroistočne Bosne sa ranijim subregijama i gradovima Brčko, Bijeljina, Zvornik postaju područja koja stagniraju i pored ogromnih ekonomskih i demografskih potencijala.

Sve navedeno nameće potrebu izmjene koncepta razvoja Tuzlanskog kantona koji bi se trebao temeljiti na razvoju Tuzle kao centra regije i njegove veze sa okruženjem gradova i općina koji čine jedinstvenu ekonomsku cjelinu uz apstrahovanje sadašnjih administrativnih podjela.

Samo krupni infrastrukturni projekti kao što su putne komunikacije, energenti, hrana i prerađivačka industrija mogu razriješiti tekući problem nezaposlenosti i razvoja regije i Tuzlanskog kantona. Odgovor na ova pitanja su krupna i zahtijevaju objedinjavanje svih umnih snaga i u traženju rješenja za izazove vremena. Postojeći sistem razvoja koji se temelji na uskom poimanju razvoja lokalnih zajednica postaje prevaziđen i rasipanje snaga. Najnovija dešavanja oko regionalne deponije smeća predstavlja primjer nemoći vlasti da realizira tako važan komunalni projekat. Isto se odnosi i na pitanja rješavanja projekata vodosnabdijevanja i snabdijevanja plinom - gasifikacija sa skladištenjem i korištenja drugih alternativnih energenata, kao i rješavanja organizacije komunalne privrede nakon procesa privatizacije.

Proces kantonizacije koji je duboko zahvatio Federaciju BiH, Tuzlanskom kantonu samo je donio snažnu birokratsku administraciju koja neće moći funkcionisati ili će pak funkcionisati na principu “sijamskih blizanaca koji rastaju tijelom, žvicima i krvotokom, a nemaju vlastitog mozga”. Stoga se pred nosioce vlasti i sve političke strukture Tuzlanskog kantona postavlja pitanje institucionalno uređene kantonalne vlasti i njene transformacije iz birokratske strukture u malu, ali efikasnu administraciju potpomognutu snažnim sektorom privrede i znanstvenih institucija kao što su Univerzitet i instituti. Oslobođanje energije treba da se odvija u dva procesa a to su: razvojni regionalni projekti koji se uklapaju u okruženje uz istovremeni proces preuzimanja nadležnosti kantona od strane općina u segmentima socijalne zaštite, lokalne infrastrukture, osnovnog obrazovanja uz istovremenu dostupnost općinama javnih prihoda iz povećanja koefi-

cijenta sa jedinstvenog računa iz dijela indirektnih i direktnih poreza. Jačanjem fiskalnog kapaciteta općina uz slabljenje funkcija kantona u dijelu fiktivne nadležnosti i stvarnog uvezivanja na regionalnim projektima može osloboditi kreativnu snagu i potencijal koji je zarobljen u institucijama birokratske vlasti koja postaje sama sebi svrhom.

Izudin Kešetović

Prof. dr. Asim Tenić - Uredništvu

Imam dovoljno referenci za vanrednog profesora

(“Dekan mostarskog Fakulteta za poslovni menadžment Damir Zaklan šalje u penziju nepodobne profesore”, SB br. 576)

Primjedba penzionera Hamida Drljevića na moje zaposlenje je notoma laž bivšeg profesora koga na Univerzitetu zovu “monstrumom” zbog “klanja” studenata na ispitima, jer je uvijek iz ova njegova predmeta bila prolaznost ispod 10%. Po nečijoj preporuci ko je znao moje kvalitete, uključili su me u rad na Univerzitetu “Džemal Bijedić” u Mostaru u septembru 1995. godine, da im pomognem da sačuvaju Univerzitet “Džemal Bijedić”. Dokaz moga rada u Mostaru je “Zahvalnica za potporu i saradnju sa Univerzitetom od Savjeta univerziteta “Džemal Bijedić” u Mostaru dodijeljena na sjednici održanoj 12. februara 1997. godine povodom dvadesetogodišnjice postojanja Univerziteta”. U potpisu Zahvalnice: Rektor prof. dr. Mustafa Selimović i predsjednik Savjeta prof. dr. Smil Klarić. Prema tome, ako laže (ovaj puta) jarac, ne leže rog. Dekan je bio Safet Krkić. Dobio sam predmete: (1) *Informatika*, (2) *Sistem za podršku odlučivanje (DSS engl. skr.)* (3) OPERACIONA ISTRAŽIVANJA, a tvrdim da sam tada spadao u red najjačih stručnjaka iz ove oblasti u BiH, jer sam od 1976. godine punih 12 godina radio u Institutu za rudarska istraživanja u Tuzli na poslovima optimalizacija koristeći Operaciona istraživanja na IBM računarima, a ne “pješice” kao Drljević. On taj predmet uopće ne zna, nego je umjesto njega predavao Matematiku II koju je vadio od kineskog autora Čejna koji živi u SAD-u. Imam dovoljno referenci za izbor u vanrednog profesora na ovom predmetu, a odustao sam od izbora u više zvanje na tom predmetu, jer ću i ja uskoro u penziju. U 1996. god. sam dekanu Krkiću preporučio da zove iz “norveškog gnijezda” (ime dao *bivši i ugledni političar Mostara*, za neke profesore, jer su pljunuli